

Nicolaus Copernicus, my hero – Kopernik, mój bohater

Monika Antonik

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka angielskiego dla II etapu edukacyjnego (klasy IV–VIII szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Nicolaus Copernicus, my hero – Kopernik, mój bohater

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator: nauczyciel języka angielskiego

2.2. Pozostałe przedmioty włączone do projektu: język angielski, historia, informatyka

3. Ramy czasowe

Czas na wykonanie projektu to okres 8 lekcji (w zależności od potrzeb nauczyciel może wydłużyć lub skrócić czas potrzebny na realizację projektu). Proponuje się, aby zakończenie projektu zaplanowano na 19 lutego, ponieważ jest to rocznica urodzin Mikołaja Kopernika. W przypadku szkół noszących imię Mikołaja Kopernika będzie to święto patrona szkoły.

4. Grupa wiekowa: II etap edukacyjny – szkoła podstawowa

5. Klasa, wiek uczniów: VIII klasa, 14–15 lat

6. Charakterystyka odbiorców

Projekt skierowany jest do uczniów w wieku 14–15 lat. Uczniów w tym wieku charakteryzuje intensywny rozwój intelektualny. Myślenie młodzieży jest logiczne i dedukcyjne, oparte na wcześniejszych doświadczeniach i wiedzy, która może być wykorzystana podczas realizacji projektu. Uczniów cechuje ponadto krytyczne myślenie, które z pewnością będzie przydatne podczas pracy nad projektem. Jest to również czas, w którym uczniowie intensywnie przygotowują się do zbliżającego się egzaminu ósmoklasisty, dlatego też zadania zaproponowane do realizacji w projekcie nawiązują do koncepcji zadań znajdujących się w arkuszach egzaminacyjnych.

7. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Praca metodą projektu stwarza możliwość połączenia pracy uczniów szczególnie uzdolnionych z uczniami o przeciętnych umiejętnościach i możliwościach językowych oraz pozwala na włączenie w pracę uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE).

Aby skutecznie przeprowadzić projekt interdyscyplinarny, należy dokonać wnikliwej analizy grupy uczniów, którzy będą w nim uczestniczyć. Do diagnozy posłuży obserwacja uczniów, analiza informacji zawartych w opiniach i orzeczeniach oraz wymiana informacji z innymi nauczycielami, w szczególności z wychowawcą.

W pracy z młodzieżą ze SPE nauczyciel koordynator powinien zachęcać uczniów do twórczych działań przy realizacji projektu (np. podczas pieczenia pierników), zwracać uwagę na usamodzielnianie uczniów (np. w trakcie pracy z modelem Układu Słonecznego), a także pozwalać im na pracę we własnym tempie i zgodnie ze swoimi możliwościami (np. w przypadku pracy nad końcowym etapem projektu). Uczniom z niepełnosprawnościami, w tym uczniom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, zadania dostosowuje się do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa pracy. Możliwość osiągnięcia przez ucznia sukcesu na miarę

jego możliwości w trakcie realizacji zadań projektowych gwarantuje mu szansę rozwoju. Wybór form indywidualizacji zadań powinien wynikać z rozpoznania potencjału każdego z uczniów.

8. Cele projektu

8.1. Cele ogólne:

- przedstawienie postaci Mikołaja Kopernika w języku angielskim z uwzględnieniem najistotniejszych momentów z jego życia oraz odkryć, których dokonał;
- poznanie i rozwijanie słownictwa angielskiego związanego z czynnościami życia codziennego wyrażonymi w czasie przeszłym, produktami spożywczymi oraz nazwami planet w Układzie Słonecznym;
- nabycie i rozwijanie umiejętności językowych w zakresie tworzenia krótkich komunikatów mówionych i pisanych w języku angielskim;
- nabycie wiedzy związanej z odkryciami Mikołaja Kopernika poprzez przetwarzanie i rozumienie krótkich tekstów w języku angielskim;
- nabycie i rozwinięcie kompetencji kluczowych w zakresie kreatywności, samooceny, współpracy, rozwiązywania problemów, wielojęzyczności, kompetencji cyfrowych, kompetencji społecznych;
- uatrakcyjnienie zajęć z języka angielskiego.

8.2. Cele szczegółowe

Uczestnik projektu:

- potrafi przedstawić informacje dotyczące życia, sylwetki i dokonań Mikołaja Kopernika w języku angielskim;
- potrafi wykonać model Układu Słonecznego i opisać go w języku angielskim;
- wymienia osiągnięcia Mikołaja Kopernika w języku angielskim;
- zna i potrafi przedstawić przepis na pierniki w języku angielskim;
- potrafi zrobić pierniki, posługując się przepisem w języku angielskim;
- tworzy reklamę muzeum Mikołaja Kopernika w formie filmu w języku angielskim.

8.3. Cele dla ucznia:

- znam sylwetkę, życie i dokonania Mikołaja Kopernika i potrafię o nich opowiadać w języku angielskim;
- znam nazwy planet Układu Słonecznego w języku angielskim;
- znam przepis na pierniki w języku angielskim;
- umiem przygotować pierniki w kształcie Mikołaja Kopernika, korzystając z przepisu w języku angielskim;
- umiem współpracować w grupie;
- potrafię stworzyć krótki film reklamujący muzeum, prezentujący życie i odkrycia Mikołaja Kopernika w języku angielskim, aby zachęcić społeczność międzynarodową do zwiedzania muzeum.

9. Treści kształcenia

W zaproponowanym scenariuszu interdyscyplinarnym uwzględniono treści z różnych przedmiotów: języka angielskiego, historii i informatyki, określone w podstawie programowej dla klas IV–VIII szkoły podstawowej.

Treści z języka angielskiego są tożsame z treściami nauczania zawartymi w programie nauczania języka angielskiego angielskiego *Soft CLIL Programme* Barbary Muszyńskiej.

10. Komentarz do treści

10.1. Język angielski

Uczeń:

- poznaje i poszerza słownictwo z zakresu „Żywnienie” (*butter, sugar, flour, baking soda, cinnamon, ginger, water, eggs, gingerbread*);
- poznaje i poszerza słownictwo z zakresu „Nauka i technika” (*the Solar System, the Sun, an orbit, a heliocentric model etc.*);
- samodzielnie formułuje krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne;
- stosuje strategie komunikacyjne takie jak domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu;
- posiada świadomość językową w zakresie podobieństw i różnic między językami;
- rozumie sens dłuższych i krótszych wypowiedzi w języku angielskim, wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika), korzysta ze źródeł informacji w języku angielskim, reaguje na pytania zadawane w języku angielskim.

10.2. Historia

Uczeń:

- zna i charakteryzuje największe osiągnięcia Mikołaja Kopernika.

10.3. Informatyka

Uczeń:

- rozwiązuje problemy z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych, korzystając z aplikacji komputerowych;
- przygotowuje dokumenty za pomocą programu Word;
- kreatywnie rozwiązuje problemy, które mogą pojawić się w trakcie realizacji zadań.

11. Formy i metody realizacji projektu

11.1. Formy pracy

W zaproponowanym scenariuszu interdyscyplinarnym preferowaną formą pracy jest praca w grupie, ponieważ wpisuje się ona w konwencję pracy metodą projektu oraz sprzyja rozwojowi kompetencji społecznych uczniów. Forma pracy z całą klasą znajdzie zastosowanie na etapie podpisywania regulaminu. Praca indywidualna może wystąpić na etapie wypiekania piernikowych podobizn Mikołaja Kopernika.

11.2. Metody pracy

Całość scenariusza interdyscyplinarnego opiera się głównie na założeniach podejścia CLIL (od ang. *content and language integrated learning*).

Metoda projektowa jest dominującą metodą pracy w niniejszym projekcie interdyscyplinarnym. Jej niewątpliwą zaletą jest rozwój kompetencji społecznych,

który zachodzi podczas pracy w grupach. Uczniowie uczą się negocjować, przyjmować określone funkcje w projekcie, ponosić odpowiedzialność za pracę własną i pracę całej grupy. W wachlarzu zastosowanych w niniejszym scenariuszu metod znajdują się także **metody aktywizujące**. **Burza mózgów** to jedna z technik reprezentujących te metody. Jest doskonałym narzędziem do wykorzystania na początkowym etapie projektu, gdy uczestnicy pobudzają twórcze myślenie lub wymieniają informacje między sobą. Inną, równie twórczą techniką aktywizującą, jest **mapa myśli**, zaproponowana do pracy nad słownictwem związanym z życiem i odkryciami Mikołaja Kopernika. Technika **zapisu graficznego** to również przykład metody aktywizującej – została przewidziana w niniejszym scenariuszu do wykorzystania podczas projekcji filmu o dokonaniach Mikołaja Kopernika. Sprzyja ona rozwojowi kreatywnego myślenia i nauce w trakcie sporządzania notatek. Dzięki niej informacje są przyswajane przez uczniów szybciej i efektywniej. Głównym atutem **dyskusji** – jako kolejnej techniki reprezentującej metody aktywizujące – jest spontaniczna wymiana zdań pomiędzy uczestnikami, jej zastosowanie znacząco wpływa na rozwój kompetencji językowych uczestników projektu. Technika ta jest obecna na każdym etapie projektu, ponieważ uczestnicy nieustannie dyskutują między sobą podczas jakiegokolwiek aktywności grupowej.

Podczas realizacji całego projektu proponuje się wykorzystanie **metody komunikacyjnej**, dzięki której uczniowie rozwijają najważniejsze zdolności i umiejętności w języku angielskim, aktywnie uczestniczą w rozmowach, np. podczas odpowiadania na pytania do filmu lub w trakcie opisywania Układu Słonecznego.

Inną polecaną metodą jest metoda **gramatyczno-tłumaczeniowa**, dzięki której uczniowie poszerzają znajomość słownictwa, tłumacząc nieznanne wyrażenia z języka polskiego na język angielski, np. nazwy planet.

Metodę eksponującą proponuje się na dwóch etapach projektu, gdy film jest głównym źródłem informacji, na podstawie którego uczniowie podejmują działania.

Metody pracy zastosowane w projekcie mogą być różnorodnie modyfikowane, w zależności od potrzeb nauczyciela koordynatora.

12. Sposób realizacji projektu

Zainicjowanie projektu

Etap I (1 lekcja)

Realizację projektu przewidziano na okres 8 lekcji. Na pierwszej lekcji nauczyciel opowiada o faktach z życia Mikołaja Kopernika, nie mówiąc, o jaką postać historyczną chodzi. Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie zadania polegającego na uzupełnieniu krótkiego tekstu poprzez zaznaczenie właściwych odpowiedzi oraz odgadnięcie, kim jest prezentowana postać (załącznik nr 1 w materiałach pomocniczych). Ćwiczenie to ma charakter zadania przygotowującego do egzaminu ósmoklasisty – podobnie jak w arkuszach egzaminacyjnych egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego, uczeń spośród trzech podanych odpowiedzi powinien wybrać tę właściwą. Gdy uczniowie odgadną, kim jest prezentowana osoba, nauczyciel przechodzi do zaproponowania uczniom udziału w projekcie interdyscyplinarnym dotyczącym tej wybitnej postaci. Nauczyciel przedstawia cele projektu i informuje, jak będą przebiegać prace organizacyjne (podział na grupy, sporządzenie regulaminu i harmonogramu działań w projekcie).

Podział na grupy jest ważnym elementem każdego projektu interdyscyplinarnego. Może zostać przeprowadzony w sposób opisany poniżej. Uczniowie losują nazwy planet przygotowane przez nauczyciela na zwiniętych karteczkach: 4–5 nazw w zależności od liczebności klasy, np. *Jupiter, Mars, Venus, Saturn, Earth*. Wszystkie osoby, które wylosowały tę samą planetę, znajdują się w tej samej grupie. Nazwy grup uczniów będą tożsame z nazwami losowanych planet.

Uczniowie w poszczególnych grupach będą wybierać i pełnić odpowiednie funkcje: *leader, research scientist, graphic designer, text editor*. Uczestnicy projektu wybierają te role, w których czują się pewnie, w zależności od swoich predyspozycji i umiejętności. Członkowie grup współpracują we wszystkich zadaniach, jednakże uczniowie pełniący wybrane role mogą mieć decydujący głos w sprawach spornych lub wątpliwych.

Kolejnym ważnym elementem wprowadzenia do projektu jest regulamin. Zarówno sam regulamin, jak i proces jego powstawania mają ogromne znaczenie w projekcie, gdyż wpływają na rozwój kompetencji społecznych oraz umiejętność twórczego i krytycznego myślenia. Nauczyciel określa elementy regulaminu (czyli *Statute participants, Statute Supervisor* etc.) i prosi uczniów o wypracowanie w grupach punktów odnoszących się do *Students' obligations* oraz *Students' rights*. Uczniowie, wykorzystując burzę mózgów, wypracowują zasady regulaminu. Poniżej znajduje się przykładowy zapis regulaminu. W celu osiągnięcia konkretnych zapisów w regulaminie nauczyciel może każdej z grup podać listę czasowników do wykorzystania w tworzeniu regulaminu, np. *cooperate, respect, help* etc. Po upływie ustalonego czasu nauczyciel prosi każdą z grup o przedstawienie wypracowanych punktów i zapisuje je na arkuszu papieru, który potem zawiśnie w widocznym miejscu w sali lekcyjnej. Uczniowie zobowiązują się do przestrzegania zasad, które sami ustanowili poprzez podpisanie się pod regulaminem. Regulamin napisany jest w języku angielskim.

Przykład regulaminu

Statute participants: *VII form*

Statute supervisor: *English teacher*

Students' obligations

- *We cooperate in the team.*
- *We respect one another.*
- *We help one another.*
- *We meet deadlines.*

Students' rights

- *We can ask for help when we don't know what to do.*
- *We can consult teachers about difficult issues.*

Date of the statute signing: .....

Students' signature: .....

Po podpisaniu regulaminu przez uczniów nauczyciel przedstawia harmonogram działań:

- Lekcja 1–3 – prace organizacyjne oraz przygotowanie informacji o Koperniku;
- Lekcja 4–5 – przygotowanie modelu Układu Słonecznego;

- Lekcja 5 – przygotowanie pierników;
- Lekcja 6–7 – przygotowanie filmu relacjonującego wszystkie działania;
- Lekcja 8 – prezentacja wyników i ewaluacja pracy.

Etap II (2 lekcje)

Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie zasad zastosowania czasu Past Simple na podstawie zadania z etapu I (przedstawienie sylwetki Mikołaja Kopernika – załącznik nr 2 w materiałach pomocniczych), a następnie rozdaje uczniom karty pracy z czasownikami (załącznik nr 3 w materiałach pomocniczych). Nauczyciel prosi, aby uczniowie utworzyli czas przeszły od podanych czasowników w języku angielskim i napisali zdania z tymi czasownikami. Każda grupa przygotowuje swoje zdania, a następnie przedstawia je ustnie innym grupom.

Kolejnym zadaniem będzie obejrzenie filmu. Proponuje się, aby nauczyciel przedstawił uczniom [film Copernicus – Astronomer dostępny w serwisie YouTube](#). Nauczyciel udostępnia uczniom film o życiu i dokonaniach Mikołaja Kopernika. Film może być oglądany z napisami po angielsku lub bez napisów, w zależności od preferencji uczniów. Aby ułatwić zadanie uczniom ze SPE oraz wzrokowcom, zaleca się wyświetlanie filmu z napisami.

Zadaniem uczniów podczas oglądania filmu jest sporządzanie notatek dotyczących życia, sylwetki i dokonań Mikołaja Kopernika. Przed rozpoczęciem oglądania filmu nauczyciel rozdaje pytania pomocnicze (załącznik nr 5 w materiałach pomocniczych). Uczniowie w grupach odpowiadają na pytania do filmu. Notatki mogą mieć formę słowną lub graficzną. Część osób z grupy może skupić się na wyszukiwaniu informacji, druga część może odpowiadać na pytania pomocnicze. Zadaniem całej grupy jest przygotowanie krótkiej informacji o Mikołaju Koperniku w języku angielskim. Informacja może mieć dowolną formę, jednakże uczniowie po zakończeniu pracy przedstawiają pracę innym grupom.

Uczniowie ze SPE otrzymują pytania i odpowiedzi, które muszą tylko właściwie dopasować.

Etap II przewidziany jest na dwie jednostki lekcyjne z uwagi na dużą liczbę podejmowanych działań. Przypomnienie czasu przeszłego oraz projekcja filmu odbędą się na jednej lekcji, natomiast przygotowanie prezentacji oraz przedstawianie przez grupy informacji o Mikołaju Koperniku będzie miało miejsce podczas drugiej lekcji.

Po tym etapie nauczyciel ocenia indywidualną pracę uczniów, wpisując do karty indywidualnej oceny ucznia (zob. pkt 13) stosowną liczbę punktów za wykonanie zadania. Należy zwrócić szczególną uwagę na to, by każdy uczeń miał możliwość przedstawienia fragmentu zadania, w przeciwnym razie uczniowie o mniejszych umiejętnościach językowych lub bardziej nieśmiali będą unikać wystąpień publicznych. Należy uczulić uczniów, że na zakończenie każdego etapu uczniowie oceniani są indywidualnie (tab. 1). Szczegółowe zasady oceniania znajdują się w punkcie „Ocena projektu” (zob. pkt 13).

Etap III (2 lekcje)

Podczas kolejnego etapu uczniowie są zapoznawani z dokonaniem Mikołaja Kopernika. Najpierw nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy ze słownictwem z filmu (załącznik

nr 6 w materiałach pomocniczych). Zadaniem uczniów jest znalezienie tam określeń związanych z planetami. Uczniowie zapoznają się z filmem pt. [History of Astronomy. Copernicus and Heliocentrism dostępnym w serwisie YouTube](#), History of Astronomy. Copernicus and Heliocentrism dostępnym w serwisie YouTube przedstawiającym informacje na temat historycznej rewolucji Kopernika. W trakcie oglądania materiału uczniowie powinni zanotować nazwy planet z Układu Słonecznego, ponieważ jednym z ich kolejnych zadań będzie stworzenie modelu Układu Słonecznego z plasteliny, modeliny lub w innej formie dowolnej. Uczniowie oglądają film od 1:35 czasu nagrania.

Uczniowie otrzymują karty pracy ze słownictwem z filmu (załącznik nr 7 w materiałach pomocniczych). Nauczyciel prosi uczniów, aby odnaleźli słowa z filmu w wykreślance w kierunku pionowym lub poziomym. Uczniowie sprawdzają poprawność wykonania zadania poprzez porównanie wyników pracy z innymi uczniami w grupie. Następnie nauczyciel rozdaje uczniom kolejne karty pracy. Zadaniem młodzieży jest wykonanie czynności wg instrukcji w języku angielskim (załącznik nr 8 w materiałach pomocniczych). Na kolejnym etapie nauczyciel rozdaje karty pracy ze zdaniami z filmu (załącznik nr 9 w materiałach pomocniczych). Zadaniem uczniów jest dopasowanie poszczególnych części zdań w języku angielskim tak, aby powstały prawdziwe stwierdzenia oparte na informacjach z filmu. Nauczyciel czuwa nad poprawnością wykonania zadania.

Następnie w grupach uczniowie przygotowują modele Układu Słonecznego. W celu poszukiwania informacji mogą korzystać ze strony theplanets.org. Po upływie ustalonego przez nauczyciela czasu grupy przedstawiają gotowe prace w języku angielskim, kładąc nacisk na opis Układu Słonecznego, uwzględniając zwłaszcza planetę, której nazwa jest tożsama z nazwą ich grupy. Mogą to być zarówno *fun facts*, jak i różne istotne informacje na temat danego ciała niebieskiego. Uczniowie powinni odnieść się do zadań zawartych w załącznikach nr 7, 8 i 9 i uwzględnić wszystkie te informacje podczas prezentacji swoich prac.

Wszystkie działania podczas pracy powinny być zapisane w formie filmu lub zdjęć. Uczniowie ze SPE otrzymują pomoc i wsparcie liderów lub pomoc nauczyciela. Wszystkie informacje załączane są na klasowym Padlecie.

Przykłady słownictwa używanego w trakcie realizacji projektu:

- *the Universe, the Solar System, the Sun, Earth, planets.*

Nauczyciel ocenia pracę uczniów podczas prezentacji filmików lub prezentacji w innej formie, przyznając odpowiednią liczbę punktów za wykonanie zadania, zgodnie kartą indywidualnej oceny ucznia.

Etap IV (1 lekcja)

Kolejne zadanie to przygotowanie ciastka – piernika – w kształcie przypominającym podobiznę Mikołaja Kopernika. Ten etap w całości może być przeprowadzony w domu, jednakże na lekcji uczniowie wykonują dodatkowe zadania. Na początku lekcji nauczyciel pokazuje uczniom dwa zdjęcia – astronoma i piernika i zadaje pytanie: *What do they have in common?* (załącznik nr 10 w materiałach pomocniczych). Uczniowie dostają od nauczyciela karty pracy i układają nazwy składników piernika z rozsypanki wyrazowej (załącznik nr 11 w materiałach pomocniczych; można wykorzystać także zadanie alternatywne zawarte w tym załączniku) oraz z samym przepisem (załącznik

nr 12 w materiałach pomocniczych). Uczniowie analizują zadania w grupach i układają przepis w odpowiedniej kolejności w języku angielskim.

Uczniowie w ramach zadania domowego wykonują pierniki w kształcie Kopernika. Uczniowie analizują przepisy i sposób wykonania pierników w grupach oraz umawiają się grupami na pieczenie pierników pod opieką nauczyciela lub innej osoby dorosłej. Sporządzają relację z pieczenia pierników, wykorzystując zdjęcia lub krótki filmik i opatrując je komentarzem w języku angielskim, dotyczącym wykonywanych czynności. Prace uczniów są prezentowane innym grupom i zamieszczane na szkolnym Padlecie do wglądu dla innych klas ze szkoły.

Przykłady słownictwa używanego w trakcie realizacji projektu:

- *butter, sugar, flour, baking soda, cinnamon, ginger, water, egg*

Nauczyciel ocenia pracę uczniów w karcie indywidualnej oceny ucznia, do której wpisuje odpowiednią liczbę punktów.

Etap V (2 lekcje)

Ostatnim zadaniem jest stworzenie reklamy nowego muzeum, które ma prezentować życie i odkrycia Mikołaja Kopernika oraz sprzedawać pierniki z jego podobizną. Uczniowie tworzą krótki film reklamowy w języku angielskim, aby zachęcić potencjalnych gości do zwiedzania muzeum. Film powinien zawierać wszystkie informacje i prace wykonane na poszczególnych etapach projektu. Po wykonaniu zadania uczniowie prezentują swoje prace na forum klasy. Do udziału w takiej lekcji mogą zostać zaproszeni dyrektor szkoły i wybrani nauczyciele. Po prezentacji filmu nauczyciel języka angielskiego wystawia ocenę końcową. Na koniec lekcji przeprowadzana jest ewaluacja projektu przez nauczycieli i uczniów.

13. Ocena projektu

Ocena w niniejszym scenariuszu jest dwustopniowa. Składają się na nią: ocena nauczyciela dokonywana na podstawie karty indywidualnej oceny ucznia (zob. pkt 13) oraz ocena koleżeńska, dokonywana na podstawie arkusza oceny koleżeńskiej (zob. pkt 13). Warto zauważyć, że ocena nauczyciela skoncentrowana jest na realizacji zamierzonych w projekcie celów językowych, natomiast ocena koleżeńska jest skoncentrowana wokół kompetencji społecznych i miękkich. Ideą takiego podziału jest wdrożenie uczniów do refleksyjnego i świadomego procesu oceniania umiejętności koleżanek i kolegów z pominięciem oceniania wiedzy, gdyż uczniowie mogą nie posiadać dostatecznych kompetencji w tej kwestii i w ten sposób doprowadzić do nieudanej próby oceny wiedzy koleżanek i kolegów.

Ocena wiedzy i kompetencji językowych dokonana jest przez nauczyciela po każdym zakończonym etapie z wyjątkiem etapu I, podczas którego następuje wdrożenie do projektu i ustalenie zasad współpracy.

Ocena koleżeńska dokonywana jest w obrębie grupy i może zostać zaaranżowana na zasadzie losowania – uczniowie losowo wybierają osobę, którą będą oceniać. Można do tego użyć karteczek z imionami członków grupy, które nauczyciel przygotowuje i umieszcza w woreczkach.

W obydwu przypadkach sugeruje się, by oceniający zastosowali tę samą skalę (od 1 do 5), by ułatwić przeliczanie przydzielonych punktów w skali ocen. W celu obliczenia punktów należy wykonać następujące czynności:

- podsumować liczbę zdobytych przez ucznia punktów z karty indywidualnej oceny i obliczyć procent zdobytych przez ucznia punktów;
- podsumować liczbę zdobytych przez ucznia punktów z arkusza oceny koleżeńskiej i obliczyć procent zdobytych przez ucznia punktów;
- dodać do siebie obie wartości i podzielić przez 2;
- dostosować zdobytą wartość do poniżej zaproponowanej skali ocen:
  - 100–91% – 6
  - 90–81% – 5+
  - 80–71% – 5
  - 70–61% – 4+
  - 60–0% – 4.

Sugerowana skala nie zawiera ocen niższych niż 4 z uwagi na skomplikowaną i wieloaspektową formę pracy, która niejednokrotnie stanowi duże wyzwanie dla każdego ucznia, szczególnie dla ucznia wycofanego, nieśmiałego czy ucznia ze SPE.

Karta indywidualnej oceny ucznia

Etap II

- Uczeń zna sylwetkę, życie i dokonania Mikołaja Kopernika i potrafi o nich opowiadać w języku angielskim.
- Ocena (należy zakreślić odpowiednią ocenę): 1 – 2 – 3 – 4 – 5

Etap III

- Uczeń zna nazwy planet Układu Słonecznego w języku angielskim i potrafi podać informacje dotyczące planety, której nazwę nosi jego grupa, w języku angielskim.
- Ocena (należy zakreślić odpowiednią ocenę): 1 – 2 – 3 – 4 – 5

Etap IV

- Uczeń zna przepis na pierniki w języku angielskim i na jego podstawie potrafi je przygotować.
- Ocena (należy zakreślić odpowiednią ocenę): 1 – 2 – 3 – 4 – 5

Etap V

- Uczeń potrafi stworzyć krótki film reklamujący muzeum, prezentujący życie i odkrycia Mikołaja Kopernika w języku angielskim.
- Ocena (należy zakreślić odpowiednią ocenę): 1 – 2 – 3 – 4 – 5

Arkusz oceny koleżeńskiej

Przy poszczególnych punktach należy zakreślić odpowiednią ocenę.

- Kolega/koleżanka szanuje opinię każdego z członków grupy. 1 – 2 – 3 – 4 – 5
- Kolega/koleżanka komunikuje się z członkami grupy i ustala z nimi działania w projekcie. 1 – 2 – 3 – 4 – 5
- Kolega/koleżanka terminowo wykonuje powierzone mu/jej zadania. 1 – 2 – 3 – 4 – 5

- Kolega/koleżanka rzetelnie wykonuje powierzone mu/jej w projekcie zadania.
1 – 2 – 3 – 4 – 5
- Kolega/koleżanka przestrzega ustalonych w projekcie zasad współpracy.
1 – 2 – 3 – 4 – 5
- Kolega/koleżanka dobrze wykonuje powierzoną mu/jej funkcję w projekcie.
1 – 2 – 3 – 4 – 5
- Kolega/koleżanka posiada umiejętności cyfrowe i potrafi je wykorzystać w projekcie.
1 – 2 – 3 – 4 – 5
- Kolega/koleżanka potrafi pomóc lub wesprzeć członka grupy, aby grupa zakończyła zadanie z sukcesem.
1 – 2 – 3 – 4 – 5

14. Ewaluacja projektu

Nauczyciel dokonuje ewaluacji projektu po przeprowadzeniu wszystkich działań projektowych, czyli po końcowej prezentacji filmu reklamowego. Celem przeprowadzenia ewaluacji jest uzyskanie od uczniów informacji zwrotnej na temat zrealizowanego projektu. Powinna ona posłużyć nauczycielowi jako źródło informacji na temat zarówno udanych elementów projektu, jak też takich, które w przyszłości należałoby usprawnić, dopracować, wyeliminować lub zmienić. Ewaluacja może zostać przeprowadzona w oparciu o narzędzie w postaci ankiety lub jako rozmowa nauczyciela z uczniami, przeprowadzona w oparciu o wcześniej przygotowane przez nauczyciela pytania. Ten właśnie rodzaj narzędzia, pogadankę, zaprezentowano w niniejszym scenariuszu. Należy pamiętać, że zaletą przeprowadzenia pogadanki na temat projektu jest niewątpliwie kolejna naturalna sytuacja językowa, w której uczniowie się znajdują.

W ramach ewaluacji nauczyciel zadaje uczniom pytania w języku angielskim. Oto proponowana lista pytań.

- *Did you like the team work in the project? Why? Why not?*
- *Did you communicate well in the project?*
- *Did you improve your communication skills in English?*
- *Did you learn new vocabulary in English?*
- *Was it easy for you to prepare the tasks? What problems did you have as a group? How did you solve your problems?*
- *Was it easy for you to use your computer skills in the project? Do you think you will have to work on your computer skills in the future?*
- *What did you like most about the project?*
- *What didn't you like about the project?*
- *Will you take part in similar project in the future?*

Uczniowie odpowiadają na pytania nauczyciela w języku angielskim, prowadzą dyskusję i opowiadają o swoich odczuciach, które towarzyszyły im podczas wykonywania projektu.

15. Bibliografia

Muszyńska B., 2019, [Soft CLIL Programme. Program nauczania języka angielskiego dla szkoły podstawowej](#) (PDF, 1093 KB, dostęp 13.06.2022), Warszawa: ORE.

[Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem. Szkoła podstawowa. Historia](#) (PDF, 3,4 MB, dostęp 13.06.2022), Warszawa: MEN, ORE.

[Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem. Szkoła podstawowa. Język obcy nowożytny](#) (PDF, 3,6 MB, dostęp 13.06.2022), Warszawa: MEN, ORE.

[Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem. Szkoła podstawowa. Informatyka](#) (PDF, 3,6 MB, dostęp 13.06.2022), Warszawa: MEN, ORE.

16. Materiały pomocnicze

Załącznik nr 1

This person (1) ..... in 1473 in Torun. He had three siblings, two sisters and one brother. He was slim and he (2) ..... dark hair. His father was a merchant and he (3) ..... when this person was 10 years old. This person was well educated and graduated from a (4) ..... in Cracow where he studied Astronomy. Then he studied in Bologna and in Padua. He was interested in law, medicine and astronomy. After studies, he (5) ..... back to Poland and lived in Frombork. He died in 1543.

1. a) was born b) has been born c) were born

2. a) had b) were c) was

3. a) dies b) dye c) died

4. a) job b) university c) school

5. a) comes b) came c) had come

Odpowiedzi dla nauczyciela:

1 a), 2 c), 3 c), 4 c), 5 b).

Załącznik nr 2

PAST SIMPLE

We use past simple when we talk about activities that happened:

last week, last month, last year, a week ago, a month ago, a year ago, yesterday, in 1543.

Załącznik nr 3

1. be, study, do, come, publish

2. die, have, start, revolve, show

3. take, simplify, want, can, receive

4. become, develop, come up, build, change

Załącznik nr 4

Słownictwo: *the Universe, the Solar System, the Sun, Earth, planets.*

Załącznik nr 5

1. *When was Copernicus born?*

2. *Where was he born?*

3. *What did he first study?*

4. *What subjects did he also study?*

5. *What did he do at the age of 35?*
6. *What theory did he come up with?*
7. *What did he do in 1513?*
8. *What did Copernicus publish in 1514?*
9. *When did he die?*
10. *Did he have a telescope in his observatory?*

Odpowiedzi do pytań na podstawie filmu

1. *He was born in 1473.*
2. *He was born in Toruń.*
3. *He first studied painting and Maths.*
4. *He also studied Medicine and Law.*
5. *He started questioning the old model of the Solar System.*
6. *The Sun was the centre of the Universe and the planets revolved around it.*
7. *He built his own observatory.*
8. *A list of seven axioms about the Universe.*
9. *He died at the age of 70, on May 24th 1543.*
10. *Yes, he did.*

Załącznik nr 6

Słownictwo do filmu nr 2

1. *the Solar System*
2. *the Sun*
4. *orbit*
5. *a heliocentric model*
6. *the stars*

Załącznik nr 7

Find 9 words mentioned in the film connected with the SOLAR SYSTEM (horizontally or vertically).

Karta pracy – wykreślanka

s	v	j	u	p	i	t	e	r	m
a	e	m	e	r	c	u	r	y	a
t	n	e	a	r	t	h	d	s	r
u	u	m	o	o	n	w	o	o	s
r	s	u	n	s	o	l	a	r	m
n	m	o	o	n	s	y	s	t	e

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

Odpowiedzi dla nauczyciela do wykreślanki: *Jupiter, Mars, Saturn, Venus, Sun, Moon, Mercury, Earth.*

Załącznik nr 8

Zadanie do wykonania dla młodzieży:

1. *Hold a finger in front of your eyes.*
2. *Close one eye and the other, repeatedly.*
3. *Observe the apparent shift in the position of your finger.*
4. *Observe that the shift decreases as the distance increases.*

Załącznik nr 9

1. *The Sun is...*
2. *If the Earth goes round the Sun...*
3. *Objects closer to the Sun...*
4. *The Earth passes the planet...*
5. *Objects further from the Sun...*
6. *Heliocentric model...*
  - a) *orbit faster.*
  - b) *the centre of the Solar System.*
  - c) *the Earth is not the centre of the Universe.*
  - d) *was suggested by Copernicus.*
  - e) *in its orbit.*
  - f) *orbit slower.*

Odpowiedzi dla nauczyciela:

1 b), 2 c), 3 a), 4 e), 5 f), 6 d).

Załącznik nr 10

Zaleca się wykorzystanie [portretu Mikołaja Kopernika](#) dostępnego na stronach Wikimedia Commons (domena publiczna).

Załącznik nr 11

Rozsypanka wyrazowa

Ułóż nazwy składników piernika z rozsypanki wyrazowej.

- *rebut*
- *rasug*
- *ourfl*
- *ingab*
- *asod*
- *moncinna*
- *reging*
- *tarwe*
- *slat*
- *geg*

Klucz odpowiedzi:

- *butter*
- *sugar*
- *flour*
- *baking soda*
- *cinnamon*
- *ginger*
- *water*
- *egg*

Zadanie alternatywne

Uzupełnij nazwy produktów żywnościowych potrzebnych do upieczenia piernika.

- B.....er
- Su.....r
- Ba.....ng s.....a
- F.....r
- W.....er
- Cin.....on
- G.....r
- E.....

Załącznik nr 12

GINGERBREAD

- *½ cup butter*
- *1 cup sugar*
- *1 egg*
- *2½ cups all-purpose flour*
- *1½ teaspoons baking soda*
- *1 teaspoon ground ginger*
- *1 teaspoon ground cinnamon*

- ½ teaspoon salt
- 1 cup hot water.

Załącznik nr 13

STEPS

- Bake for 1 hour in the preheated oven.
- Preheat the oven to 175 degrees C. Prepare a cake tin.
- Serve when it is cold.
- In a bowl, mix together the flour, baking soda, salt, cinnamon, ginger. Blend into the creamed mixture. Add in the hot water. Pour into the cake tin.
- In a large bowl, mix together the sugar and butter. Beat the egg, and mix the sugar.

The right order

- **Step 1:** Preheat the oven to 175 degrees C. Prepare a cake tin.
- **Step 2:** In a large bowl, cream together the sugar and butter. Beat the egg, and mix the sugar.
- **Step 3:** In a bowl, sift together the flour, baking soda, salt, cinnamon, ginger. Blend into the creamed mixture. Stir in the hot water. Pour into the cake tin.
- **Step 4:** Bake for 1 hour in the preheated oven.
- **Step 5:** Serve when it is cold.

Monika Antonik – z wykształcenia prawnik, nauczyciel z 20-letnim stażem w nauczaniu języka angielskiego. Obecnie zatrudniona w SP w Ostaszewie jako nauczyciel języka angielskiego. Główne obszary jej zainteresowań to metodyka nauczania języka angielskiego oraz CLIL (od ang. *Content and Language Integrated Learning*).